

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

II. évfolyam 10. szám

2009. október

ára: 100 Ft

Emberhalász - Brenner János lapja

Misszió régen és ma

Boldoggá tenni az embereket

Emberhalász – Brenner János lapja

Kürnyek Róbert

A Martinus e számának mellékleteként a Martinus Kiadó új, negyedévente megjelenő folyóiratának, az *Emberhalásznak* első számát kapja kézbe az olvasó. Egyházmegyénkben elevenen él Brenner János vértanú sorsú káplán emléke, hiszen évente rengetegen keresik fel vértanúságának helyét Szentgotthárdon és sírját Szombathelyen. Életpéldája azonban sokakat meghihletett szerte az országban is, amelynek egyik legmeghatóbb bizonyítéka volt, hogy a Szombathelyi Egyházmegye által meghirdetett 2006-2007-es Brenner János-emlékévhez sokan csatlakoztak az ország más vidékein is.

Természetesen az emlékév lezárultával sem feledkezhetünk meg a rábaket-helyi káplánról, hiszen A papság éve új alkalmat kínál arra, hogy a szent életű lelkipásztorok munkásságát méltassuk.

Brenner János tisztelőinek ezért adjuk most kezébe az *Emberhalász* első számát. Az évente négyszer megjelenő magazin János atya ügyét kívánja előmozdítani, ugyanakkor folyamatos tájékoztatást is ad majd a boldoggá avatás állásáról. Felidézünk benne visszaemlékezéseket és tanúságtételeket, beszámolunk az emlékhelyek történéseiről, János atya életének eddig kevésbé ismert momentumaiba engedünk bepillantást. A magazint kiegészíti majd az a hatalmas fotóanyag, amelynek archiválása már elkezdődött, így eddig nem publikált képeket is be tudunk majd mutatni Brenner Jánosról.

Az *Emberhalász* terjesztése a következő, decemberben megjelenő számtól kezdődően a Martinus-tól függetlenül történik. A Szombathelyi Egyházmegyében a magazin mindenekelőtt a templomokban lesz majd megvásárolható. Az évente négyszer megjelenő magazin számonként 100 Ft-ba kerül majd. Az előfizetésekből befolyt összeget a Martinus Kiadó elkülönítve kezeli, s azt kizárólag a boldoggá avatás ügyének támogatására fordítja. Mind egyházmegyénkben, mind pedig azon kívül szívesen eljuttatjuk a magazint postán is az olvasókhoz. Az éves előfizetés díja így egy példány esetén 820 Ft. Tíz példány feletti postai megrendelés esetén a Martinus Kiadó átvállalja a postaköltséget.

Szeretettel ajánljuk a Martinus-hoz hűséges olvasók figyelmébe az *Emberhalász* című magazinunkat is, amely – reményeink szerint – a Martinus Kiadó szerény hozzájárulása lesz Brenner János ügyéhez.

Tartalomjegyzék

- 2. oldal** Emberhalász – Brenner János lapja
- 3. oldal** Az első tekintet
- 5-9. oldal** Rövid hírek, tudósítások – A plébániák hétköznapijai
- 10-11. oldal** Boldoggá tenni az embereket – Tóth Zoltán verbita szerzetes a misszióról
- 12. oldal** Csúcs és forrás – A bűnbánati cselekmény; Az Egyházmegye papokért és papi hivatásokért imádkozik
- 13. oldal** Ifjúság – Egyházmegyei métabajnokság; A herényi ifjúsági csoport; Újra indul a Hajszoló
- 14. oldal** Család – Október a misszió hónapja
- 15. oldal** Filmajánló – A misszió; Fókuszban

4. oldal Misszió régen és ma

Főszerkesztő: Kürnyek Róbert **Főszerkesztő-helyettes:** Teklits Tamás **Szerkesztők:** Déri Péter, Horváth István Sándor, Marx Anna, Mátyás Zsófia, Paksa Balázs, H. Pezenhófer Brigitta

Nyomdai munkák: Kapitális Kft. **Felelős vezető:** ifj. Kapusi József

Kiadó: Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó 9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3., Telefon: 94/513-191, E-mail: info@martinuskiado.hu, Internet: www.martinuskiado.hu

Felelős kiadó: Teklits Tamás igazgató **ISSN 2060-145X** **Címlapfotó:** Horváth István Sándor

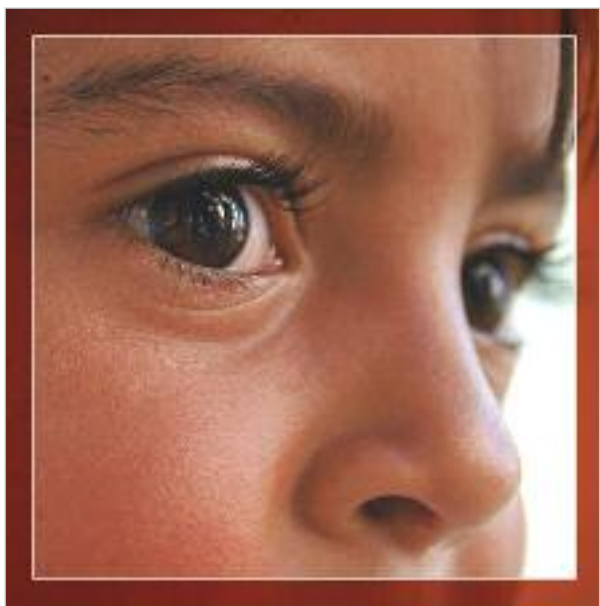
Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók. A kiadvány újrahasznosított papírra készült.

Az első tekintet

Paksa Balázs

Már napok óta utazott. Gyalogolt, sajgott mindene. Körös-körül ijesztően idegen táj. Végre emberlakta területre ért, megkönnyebbült, ez azonban csak pár percig tartott. Új rettenet lett rajta úrrá: még mindig minden olyan idegen. Embert keres, végigjárja az összes utcát, de senki sem viszonzozza tekintetét. Kietlenség. Mit tehet? Vár és figyel. Ugrásra készen, mintha valamilyen, mindent megváltoztató váratlanra számítana. Reménye már alig pislákol, amikor megtörténik: végre egy szempár. A tekintethez újabb tekintetek csatlakoznak – megtörtént az első lépés. Mindent megtett, mindent feladott, mindent maga mögött hagyott, hogy csoda részese legyen. A találkozás csodájáé.

Eddig a rövid példázat, s elsőként könnyű arra gondolnunk, hogy mindez csak messze, tőlünk igen távol történhet meg – földrajzi és lelki értelemben egyaránt. Persze szeretünk olvasni hatalmas akadályokat legyőző, egzotikus

tájakon és kultúrákon átvándorló, rendíthetetlen hitű térítőkről, akik alázatos munkájukkal egész népeket tesznek Krisztus követőivé. S miközben csodáljuk tetteiket, hajlamosak vagyunk elfeledkezni a magunk feladatáról.

Felgyorsult világunkban már nehezen képzelhető el, hogy van olyan terület, ahol ne hallottak volna Jézusról, ugyanakkor egyre többször halljuk: épp saját, szélesebb otthonunk, Európa vált újból missziós területté. Hitünk biztosnak vélt tudatában pedig gyakran elfelejtjük, hogy bizony magunk is misszióra szorulunk: saját méltatlanságunk beismerését feltételező és az Isten kegyelméből fakadó megtérésre. Történetünk így már nem is olyan távoli. Krisztus mindannyiunknak missziós küldetést adott, s nem feltétlenül távoli esőerdők népeihez, hanem napjaink betonsivatagában élő, elmagányosodott emberéhez. Épp oda, ahol vagyunk. „Itt és most!” – súgja a Szentlélek. Engedjük hát szelíd noszogatásának, s vegyük észre a megtérésre hívó

jeleket, valamint a lehetőséget, hogy Krisztus örömhírét hirdethessük – akár alkalmas, akár alkalmatlan.

Így lehet részünk nekünk is az első, megszólító tekintet csodájában, mely Isten országát előlegezi már itt, a Földön.

A Pápai Missziós Művek honlapja

Forrás: www.katolikus.hu

A Pápai Missziós Művek (PMM) a Katolikus Egyház legnagyobb központi, missziót segítő szervezete, amely koordinálja a Hitterjesztés Műve, a Szent Péter Apostol Műve, a Szent Gyermekség Műve és a Missziós Unió munkáját. Ezek a pápai misszió négy működési területét jelentik, amelyekkel közelebbről is megismerkedhetnek az érdeklődők a magyar nemzeti igazgatóság honlapján (www.papaimisszio.hu).

A nyitólapon P. Benven Sebastian Madassery, a missziós művek magyarországi igazgatója köszönti az oldalra klikkelőket. A jól strukturált, könnyen áttekinthető honlapon híreket és cikkeket olvashatunk a missziókról – a legfrissebbeket hangsúlyosan kiemelve. Az oldal önkéntes létrehozói külön rovatban gyűjtötték össze a missziós imádságokat, illetve az e területtel foglalkozó pápai és szentszéki dokumentumokat. Missziós ünnepek címszó alatt az egyházi év azon napjairól olvashatunk, amelyek fontos jelentőséggel bírnak az egyházi misszió szempontjából.

Az Adományok menüpont az anyagi támogatás mellett más segítségi formákra is felhívja a figyelmet.

A honlapon megtalálható a Pápai Missziós Művek hazai igazgatóságának összes elérhetősége, de az oldalon keresztül akár közvetlenül is kapcsolatba léphetünk a szervezet munkatársaival.

Misszió régen és ma

Horváth István Sándor

Még gimnazista diákként láttam az 1986-ban készült, *A misszió* című filmet. A film a XVIII. század közepe táján játszódik Dél-Amerikában, és a jezsuita szerzetesek hitterjesztő munkáját mutatja be a mai Paraguay, Argentína és Brazília határvidékén élő guarani indiánok között. Erre a vidékre az első missziós jezsuita szerzetesek alig 70 évvel az amerikai kontinens felfedezése után, 1560 táján érkeztek azzal a szándékkal, hogy az itt élők körében hirdessék Jézus Krisztus tanítását. Az őslakos guarani indiánok ebben az időben kisebb törzsekben az őserdőben éltek ugyanúgy, ahogyan sokan ma is. Az ő közösségeikhez csatlakoztak, az ő egyszerű életformájukat vették fel a missziósok.

Tévedés volna azonban azt gondolnunk, hogy a missziósok egyetlen feladatuknak az őslakosok keresztény hitre térítését tekintették. Mindemellett termelő közösségeket hoztak létre, amelyekben földművelésre és állattenyésztésre tanították az indiánokat, akiknek a nyelvét megtanulták. A guaranikkal közösen olyan missziós telepeket, kisebb városokat, ún. redukciókat építettek, amelyek három-négyezer embernek adtak otthont, ugyanakkor védelmet biztosítottak a spanyol és portugál hódítókkal szemben. Az európai hódítók ugyanis nem embernek, hanem állatnak tartották az indiánokat alacsony termetük és nomád életmódjuk miatt, és vadásztak rájuk, hogy rabszolgaként eladhassák őket.

Amikor diákként láttam a filmet, elcsodálkoztam azon, hogy néhány évszázaddal korábban éltek és még ma is élnek olyan emberek, akik hazájukat elhagyva egy távoli országba indulnak az evangélium terjesztésére. Ekkor az a gondolat ébredt bennem, hogy szívesen megnézném egyszer ezt a vidéket. Vajon mi maradhatott meg az egykori missziósok lelkes munkájából? S vajon vannak-e olyan emberek, akik folytatják az általuk megkezdett munkát?

2008 nyarán aztán teljesülhetett régi vágyam, és egy tanulmányút keretében néhány paptársammal eljutottam a missziós vidékekre. Az egykoron virágzó missziós telepeknek mostanra csak a romjai találhatók meg. A templomokat és az épületeket szinte teljesen lerombolták, a köveket széthordták. De még ezek az azóta a világörökség részévé nyilvánított romok is árulkodnak arról, hogy a missziós szerzetesek irányításával az indiánok művészi szinten tanulták meg a kő- és fafaragást, és mesteri fokon sajátították el az építészet fortélyait. A missziósok hamar felfedezték, hogy milyen nagy hatással van a zene az indiánokra, ezért énekelni és zenélni tanították őket, de bevezették őket a hangszerkészítés rejtelseibe is. Jó volt megtapasztalni, hogy bár az évszázadokkal korábban emelt épületek romokban hevernek, a vallási élet virágzik, a hívek aktívan részt vesznek közösségük eseményein, vallásosságuk belső meggyőződésből fakad. Az őserdőben ugyanakkor még ma is élnek olyan indián törzsek, akik alig hallottak egy keveset a keresztény hitről, tehát szükség volna új missziós hivatásokra. A helyzetet jól jellemzi, hogy például Argentínában a magyar származású Varga János atya 27 településre jár szentmisét tartani.

Érdekes volt látni, hogy ezek az emberek a legnagyobb szegénység ellenére is boldogan élnek. Alig van ruhájuk, mindennap vadászniuk kell az erdőben élelemért, apró nádviskóban élnek, a földön alszanak, mégis boldogok. Nincs televízió, nincs számítógép, sem internet, sem mobiltelefon. Sőt egyáltalán nem használnak modern technikai eszközöket. Mégis boldogok, vagy talán éppen azért boldogok, mert nincsenek ilyesféle holmijaik. Nem lopnak, igaz, nincs is mit, nincs bűnözés és agresszió, a szülők például sosem emelnek kezét gyermekükre. Inkább szépen elbeszélgetnek velük, ha valamit rosszul tettek. Szabadon élnek, és ha kedvük támad más vidékre költözni, könnyen megtehetik, hiszen bárhol tudnak maguknak nádból új házat építeni. Ha figyelembe veszem, hogy az európai ember az indiánok földjén talált arany kincsekért és a rabszolgasorba kényszerítettekért cserébe csak háborút, viszálykodást és anyagi haszonszerzésre épülő civilizációt adott cserébe, az a gondolatom támad, hogy nekik biztosan jobb lett volna, ha Kolombusz Kristóf hajóit sosem sodorja arra a szél, s most is háborítatlanul élnének a vadonban.

Emléktábla-megáldás

Vajda Nikolett / Martinus

Augusztus 22-én Felsőszölnökön a Magyarországi Szlovének Szövetsége immáron 18. alkalommal rendezte meg a Rábamenti Nap elnevezésű rendezvényt. A program a Keresztelő Szent János-templomban szlovén nyelvű szentmisével vette kezdetét, amelyet Merkli Ferenc felsőszölnöki plébános és Lojze Kozar ezüstmisés szlovén lekipásztor celebrált. A szentmise végén megáldották az emléktáblát, amelyen a Felsőszölnökön szolgált plébánosok neve szerepel 1742-től napjainkig.

Zarándoklat Medjugorje-ba

Balasi István / Martinus

Augusztus 24-27. között a szentgotthárdi plébániához tartozó hívekkel együtt útra keltünk, és plébánosunk, Rimfel Ferenc atya vezetésével a béke és a nyugalom földjére, Medjugorje-ba zarándokoltunk. Utunk során ellátogattunk Mostarba, az ősi városba is, ahol láthattuk azt, hogy keresztények és muzulmánok békésen együtt élnek. Végigelméltünk az öröndetes és fájdalmas rózsafüzért a Jelenés-hegyén, a keresztutat pedig a Krizsevac-hegyen jártuk végig imádkozva és énekelve.

Cserfői jutalom kirándulás

Böjti Balázs / Martinus

A becsehelyi plébános, Kirner Zoltán atya augusztus 24-25. között a Nagykanizsa melletti Cserfő-hegyre szervezett kirándulással kedveskedett annak a mindegy 30 fiatalnak, akik nyáron is buzgón jártak szentmisére. Ott – elvonulva a világ zajától – a valódi értékekre tudtuk nevelni a gyerekeket. A komoly dolgok mellett természetesen bőven jutott idő a különféle játékokra is. Az első nap legszebb élményét azonban mégiscsak a Szent Anna-kápolnában megtartott esti szentmise adta.

Zarándokút Szlovéniába

Holecz Lajosné / Martinus

Augusztus 29-én az Apátistvánfalvi Szlovén Kisebbségi Önkormányzat zarándokúton vett részt Szlovéniában. Legelső utunk Odranciba vezetett, ahol Lojze Kozar plébános úr vezetésével megtekintettük a templomot. Jártunk Lendván, Petesházán, Gyertyánoson, majd Ptujcska Gora felé vettük az utunkat, ahol Merkli Ferenc plébános atya szlovén nyelvű szentmisét mutatott be. Hazafelé ellátogattunk Markovciba is. A zarándokút során a buszon a rózsafüzért imádkoztuk, valamint szlovén egyházi éneket énekelünk.

Kerékpártúra Vépre

Tornai Katinka / Martinus

Augusztus 30-án mi, Táplánszentkereszt és Szentkirály lelkes hívei kerékpártúrát szerveztünk, célállomásul pedig Vépet jelöltük ki. A túra Szentkirályról indulva haladt végig Táplánszentkeresztben, majd Tanakajdon 57 elszánt bringással. Másfél óra kerekezés után finom, meleg gulyáslevessel fogadtak bennünket. Tamás atya ismertette a helyi templom érdekességeit, tudomást szerezhettünk különböző közösségépítő programokról, játszhattunk az orgonán, daloltunk és imádkoztunk, sőt még fagyizásra is jutott időnk.

Ünnepi szentmise és tanévnyitó

Horváthné Kulcsár Gyöngyi / Martinus

Augusztus 30-án az új tanév kezdetén szentmise keretében kérték a lelkipásztorok és a jánosházi Szent Imre Általános Iskola közössége a Szentlélek áldását. Ünnepi szentbeszédében Boddorkós Imre plébános úr elsőként az iskola legfiatalabb tagjaihoz, az elsősökhöz fordult, majd szólt a nagyobbakhoz is. Biztatott mindenkit a tőle telhető legjobb teljesítmény elérésére. A szentmise után Molnár Terézia igazgatónő a tanulók szüleit kérte, segítsék a gyerekeket a tanulásban, legyenek partnerei ebben a pedagógusoknak a most kezdődő tanévben is.

Varga Ottó esperesi beiktatása

Déri Péter / Martinus

2008. november 30-ával, az új egyházi év kezdetével Dr. Veres András megyéspüspök új espereseket nevezett ki minden esperesi kerület élére. Az Őrségi Esperesi Kerület esperese Fekete Szabolcs Benedek csákánydoroszlói plébános lett, akit Püspök atya folyó év augusztus 1-jével a szombathelyi Jézus Szíve Plébánia vezetésével bízott meg, így megüresedett a Őrségi Kerület esperesi hivatala. Megyéspüspök úr a kerület papjainak megkérdezése után, Varga Ottó őrszentpéteri plébánost nevezte ki az Őrségi Esperesi Kerület esperesévé 2009. szeptember 1-jével.

A Szily-emlékév lezárása

Horváthné Simon Katalin / Martinus

Szeptember 4-5. között kétnapos kulturális rendezvénysorozattal zárult a Szily-emlékév, amely egybeesett a Szily püspökről készült szobor felavatásának 100. évfordulójával. Ünnepi szentmisét mutatott be Dr. Veres András megyéspüspök, a Székesegyház Werner Kórusa végezte a zenei szolgálatot, valamint érdekes előadásokat hallhattak az érdeklődők többek között *A kultúra és tudomány emlékeinek őrzése Szombathelyen* címmel. A vendégek a könyvtárat és a Herzan-különgyűjteményt is megtekinthették.

A Kolping Család ünnepe

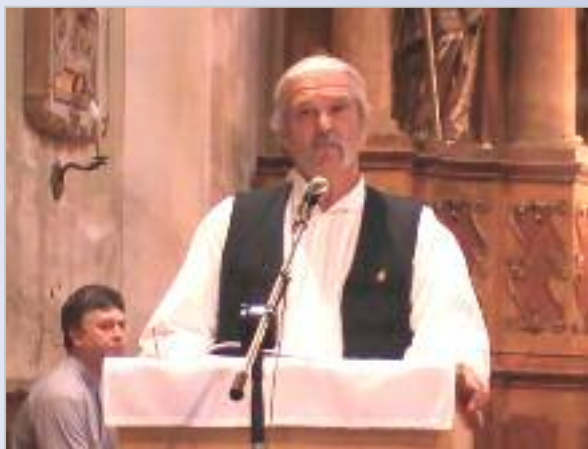
Déri Zsófia / Martinus

Szeptember 5-én a körzeti hagyományörző Kolping Család ünnepeket szervezett Boldog Kolping Adolf szellemében a lentiszombathelyi Mária-fánál. A területi Kolping Családok a falu kultúrházában gyülekeztek, majd zászlóikkal énekelve vonultak az ősi tölgyfához, ahol a szentmisére összegyűlt hívek imádkozva várták a Kolping Családok tagjait. A szentmisét Kondákor Gyula lenti esperesplébános mutatta be. A szentmisét követő kulturális programon a falu és Zala megye életét feldolgozó versek, énekek hangzottak el.

Dr. Papp Lajos szívsebész-professzor előadása

Horváth Péter / Martinus

Szeptember 5-én a nicki Szent Anna Templomért Alapítvány vendége volt Dr. Papp Lajos szívsebész-professzor. A vendéget Aigner Géza répcelaki plébános és Garab Tímea tanuló köszöntötte a hívek és a település nevében. Előadásában a professzor úr saját életének tapasztalata alapján próbálta megvilágítani a keresztény ember életének lényegét: rendületlenül hinni és bízni a teremtő Isten gondviselésében, csodáiban, aki hibáink ellenére is felemel, hív minket. Az előadás után lehetőség adódott a professzor úrral néhány szót váltani, könyveiből vásárolni.

Kisboldogasszony ünnepe Sárváron

Dr. Szalai Horváth Judit / Martinus

Szeptember 8-án Szűz Mária születésnapját szentmisével ünnepelte a Szent László Katolikus Általános Iskola, és erre az alkalomra mindenki elvégezte tanév eleji szentgyónását. A gyerekek már fél nyolcra iskolába mentek, hogy ne maradjon el tanóra a megemlékezés miatt. Az intézmény 263 tanulója nevelőikkel együtt 10 órára vonult át a Szent László plébánia-templomba, ahol Orbán István kanonok-esperesplébános mutatta be a szentmisét, valamint az iskola igazgatója, Ördög Tibor olvasta fel a gyerekek számára a szentlecké szavait.

Korzenszky Richárd Zalaegerszegen

Timár Dániel / Martinus

Az újonnan nyílt Notre Dame Könyvesbolt által szervezett író-olvasó találkozó keretében szeptember 10-én Korzenszky Richárd tihanyi perjellel találkozhattak a zalaegerszegi hívek. A Mindszenty iskola könyvtárában lelkes hallgatóság fogadta a bencés atyát, akit élete kihívásairól, a rendről, annak megtartásáról, és életünk igazodási pontjairól kérdezett ifj. Dr. Marx Gyula, a beszélgetés vezetője. A találkozó második részében a jelenlévők tehették fel kérdéseiket, és lehetőség volt a személyes találkozásra, beszélgetésre is.

Emléktábla-avatás Kőszegen

Molnárné Polgár Katalin / Martinus

Szeptember 10-én a kőszegi Jézus Szíve-templomban Dr. Székely László apát-plébános emléktáblájának avatására került sor. A megemlékezés szentmisével kezdődött, amelyet Harangozó Vilmos esperesplébános és Dr. Horváth Lajos kanonok, egykori kőszegi plébános mutatott be. A szentmisén koncelebrált Szakál Szilárd kőszegi káplán, Orbán István esperesplébános és Dr. Perger Gyula plébános atya is. A szentmise után került sor az emléktábla megáldására a még élő családtagok és hívek jelenlétében.

Az Egyházmegye hitoktatóinak Veni Sancte ünnepe

Salamon Viktória / Martinus

Szeptember 11-én a székesegyházban közös Veni Sancte volt az egyházmegye hitoktatói és a Hittanárképző Főiskola hallgatói részére. Az ünnepélyes évnyitón részt vett a Hittudományi Főiskola igazgatója, a főiskola tanárai és a hitoktatási felelős atyák is. Négy órakor az előadást Dr. Rédly Elemér atya, a Győri Hittudományi Főiskola tanára tartotta, majd koncelebrációs püspöki szentmisén kértük a Szentlélek ajándékait az új tanévre. A szentmise befejező részében Németh Mária bucsui hitoktatónőtől köszöntünk el.

Mindszenty ünnep Horvátnádálján

Dr. Pátz Miklós / Martinus

Szeptember 12-én a Szegények Orvosa Körmendéért Alapítvány és a Mindszenty Társaság szentmisével és méltó programmal emlékezett meg Mindszenty József bíboros elítélésének 60. évfordulójáról. A 11 órakor kezdődő szentmise kezdetén Dr. Gyürki László pápai prelátus foglalta össze az összejövetel és program célját: emlékezés az igazságtalan ítéletre, amely látszólag a teljes legyőzést, megalázást jelentette Mindszenty József bíboros és az Egyház számára, de Isten felmagasztalta, és szenvedése az Egyház győzelme.

Zarándoklat határon innen és túl

Schlaffer Márton / Martinus

Horvátlövő és Deutsch Schützen (Németlövő) települések már évszázadok óta jó szomszédi viszonyban állnak egymással. A határok megszűnésével ez a barátság még szorosabbá vált. Szeptember 13-án a horvátlövői hívek, templomi zászlók alatt horvát miseénekekkel és imádságokkal kísérve lépték át a határt. Németlövőn templomi harangozó fogadta a népes zarándokcsoportot. A szentmisét a horvátlövői születésű, aranymisés, nyugalmazott szentpéterfai plébános Schneller János és Josef Kroiss atyák közösen mutatták be.

775 éves a magyarzszeződi templom

Baksa Péter / Martinus

Szeptember 13-án a 775 évvel ezelőtt alapított, Árpád-kori templom felszentelésére emlékeztek Magyarzszeződon. A szentmisét Dr. Veres András megyéspüspök mutatta be. A szentmise után a Főpásztor megáldotta az egyházközség, valamint a Magyarzszeződ és Molnaszeződ önkormányzatának összefogásával készült keresztet, Marosits József alkotását. A *Magyar Katolikus Kultúra Napjai* rendezvénysorozat keretében a templom várta az imádkozókat és azokat is, akik különösen fogékonyak a múlt értékeire.

Kis-Máriacelli búcsú

Nagy László / Martinus

Szeptember 12-13. között ünnepeltük kegytemplomunk főbúcsúját, amely a diákok búcsúi szentmiséjével kezdődött és P. Jáki Sándor Teodóz atya mutatta be. Szentbeszédében a zárándoklat lelki állomásairól elmélkedett. Este fél 7 órakor ünnepi szentmise következett, amelyet Brenner József általános helynök tartott. Azután gyertyás körmenetben fejeztük ki áhítatunkat. A búcsúi nagymiséét Bíró László tábori püspök úr mutatta be, és arra buzdított bennünket: „*Kezdjük mindannyajainkat úgy, hogy ezt mondjuk: Jézus-Mária szent nevében.*”

Mária napi búcsú Vasváron

Huszár Balázs / Martinus

Szeptember 12-én az esti szentmisével vette kezdetét a Mária neve napi búcsú. A szentmisét követően indult a gyertyás körmenet a Szentkúti-kápolnához, ahol Németh Zoltán körmendi plébános mondott szentbeszédet. Az éjszaka közös imádsággal, énekléssel telt. Másnap Kürnyek Róbert szombathelyi-szentkirályi plébános mutatott be ünnepi szentmisét. A szentmise után vasvári lányok vitték végig a városon a Szűzanya kegy-szobrát. Bízunk benne, hogy megújult keresztény életünket a Szeplőtelen anyai oltalma kíséri!

A megyéspüspök a Magyarok Háza rendezvényén

Pál Ferenc / Martinus

Szeptember 16-án szép számú hallgatóság fogadta Dr. Veres András megyéspüspök urat a Szombathelyi Magyarok Háza Egyesület által szervezett előadáson a szalézi Don Bosco Művelődési Otthonban. Ünnepi beszéde előtt a Szombathelyi Zenebarátok Szent Márton Kórusa műsorát hallgathatták az érdeklődők. A Főpásztor előadását *A pénzügyi válság erkölcsi okairól* címmel tartotta. Megkapó, szívet emelő és bátor előadásának mondandója valószínűleg elgondolkodtatta a résztvevőket.

Boldoggá tenni az embereket

Tóth Zoltán verbita szerzetes a misszióról

Paksa Balázs

Tóth Zoltán atya Veresegyházáról származik, nyomdaipari szakközépiskolában tanult, majd hivatásának tudatosulása után 1995-ben jelentkezett verbita jelöltnek. Budapesti teológiai tanulmányai után 2001-ben szentelték pappá a kőszegi Jézus Szíve-templomban. Néhány év budatétényi szolgálat után 2004-től Kőszegen szolgál novíciusmesterként.

Hogyan találta meg hivatását, s miért épp a verbiták rendjét választotta?

Bár nagyon sokat jelent életemben Isten, kezdetben mégis kézzel-lábbal tiltakoztam a papi hivatás ellen. Most utólag úgy látom, már akkor is érezhettem Isten hívását. Életem nagy fordulata bérnálásomkor történt, ugyanis ennek hatására döbbentem rá, hogy keresztény hitem milyen nagy kincset jelent. Az, hogy a magam szintjén ismerem Istent, és megtapasztalhattam ennek az ismeretnek mindent átalakító kegyelmét, azt sugallta, nem tehetem meg, hogy ezt az ismeretet ne adjam tovább. Mivel ehhez hozzájárult egy bizonyos szociális érzékenység, és arra gondoltam, hogy el kell elindulnom a misszióba, ahol az emberek szegénységben élnek. Csak később döbbentem rá, hogy van ennél nagyobb szegénység is, az Isten-ismeret hiánya vagy csökevényes volta.

Kérem, szóljon pár szót rendjéről! Kik a verbiták, s mi a karizmájuk?

Talán azzal kezdeném, hogy a hivatalos nevünk Isteni Ige Társasága. Kongregációnkat 134 évvel ezelőtt azzal a szándékkal alapította Janssen Szent Arnold, hogy a világ minél több táján lehetővé váljon az emberek számára megismerni Krisztust. Konstitúciónk szerint „*abban látjuk kötelességünket, hogy minden embernek hirdessük Isten ígését, hozzuk létre Isten népének új közösségeit, segítsük elő növekedésüket, valamint egységüket egymással és az egész Egyházzal. Mindenekelőtt és leginkább ott dolgozunk, ahol az evangéliumot még egyáltalán nem, vagy nem kellő mértékben hir-*

detik, és ahol a helyi egyház önmagában nem életképes. Más feladatainknak is ezekre az elsődleges célokra kell irányulniuk.” Néhány évvel ezelőtt az egyik káptalanunk meghatározta azt a négy társadalmi csoportot, akikhez különösen küldve érezzük magunkat: 1. akik nem tartoznak hívő csoporthoz és hitkeresők; 2. a szegények és peremre szorultak; 3. az eltérő kultúrák tagjai; 4. az eltérő vallási hagyományok és szekularizált ideológiák képviselői. Azt gondolom, hogy az ezekkel a csoportokkal végzett apostoli munka igazán megfelel a hazai szükségleteknek is.

Tulajdonképpen mi a misszió és mi az evangelizáció? Mi a két fogalom viszonya? Van-e közöttük különbség, s ha igen, mi?

Én azt gondolom, hogy a két fogalom többé-kevésbé szinonimának vehető. Az evangelizáció a Jóhír, az Örömhír, vagyis az Evangélium hirdetése. A misszió a küldetés, amelyben az egyház tagjai ezt a feladatot végzik.

A misszió alapértelmét csakis akkor értjük meg, ha valódi, igaz, öncsalásmentes Isten-kapcsolatban élünk. Akkor tapasztalhatjuk meg, hogy kereszténynek lenni jó. A nyolc boldogság értelme szerint élve bármi történhet velünk az életben, Krisztussal való kapcsolatunk felül emel minket azon, mintegy „*sérthetlenné*” téve bennünket. Az evangelizáció, az Örömhír hirdetése tulajdonképpen ez: nem meghódítani akarjuk a világot, vagy statisztikai adatokat javítani, hanem boldoggá tenni az embereket.

Sokfelől hallani, hogy már Európa is missziós területté vált...

A globalizációs folyamatok miatt a világ egyre homogénebb: szinte mindenütt találunk keresztényeket, s nem keresztényeket egyaránt. Ezért a missziológiában egyre kevésbé van szerepe a földrajzi behatárolásnak. VI. Pál pápa Evangélii Nuntiandi kezdetű apostoli buzdításában már egyáltalán nem használja a misszió kifejezést, és a földrajzi értelemben vett missziós területek helyett társadalmi csoportokról beszél, akik az evangelizáció új területeit jelentik. A globalizáció pozi-

tív hatása, hogy ma már nagyon kevés helyről lehet elmondani, hogy az ottani emberek tényleg nem hallottak még semmit Jézus Krisztusról. Hátránya azonban, hogy a megszerzett ismeretek rendkívül felületeseek, még az egykor igazán keresztény országokban is. Mindez igazi kihívást jelent az egész egyháznak és benne különösen is a missziós társaságoknak, így a miénknek is. Ebben a megmérettetésben élve – az egykor szinte kizárólag az ad gentes misszióval foglalkozó – társaságunk ma Európát is missziós területnek tekinti, és egyre inkább próbál így viszonyulni a problémához.

Mit tehetek én? Nekem is lehet missziós hivatásom?

Krisztus felhívása, hogy „*menjete el az egész világra*”, mindenkire vonatkozik. És bár vannak lehetőségek, hogy laikusok is elmehessenek néhány évre Afrikába, Ázsiába vagy Dél-Amerikába misszionáriusként, elsősorban saját környezetünkre és élethelyzetünkre kell vonatkoztatni ezt a parancsot. Továbbá nem pusztán az misszionárius, aki beszél Krisztusról, de az is, aki életvitelével tanúságot tesz mellette. Maga Szent Ferenc is így buzdítja azokat a kisebb testvéreket, akik a szaracén misszióba mennek: „*Legyetek engedelmesek minden teremtménynek az Úrért, minden emberi tekintélynek, és meg fogják őket ismerni mint keresztények.*”

Imádság Máriához a misszióért

Ó Szűz Mária, Jézus és az Egyház Anyja, a te közbenjárásodra bízunk az emberiséget, amelyet Jézus, keresztje által megváltott. Különösképpen imádkozunk Hozzád az Egyház missziójáért: A fiatal keresztény közösségekért, és azokért, akik még nem ismerik az Evangéliumot. A misszionáriusokért, papokért, szerzetesekért és laikusokért. Mindazokért, akik az irgalmasság szolgálatában állnak; Az Úr által szeretett férfiakért és nőkért.

Hallgass meg minket, Mária, és vesd irgalmas tekinteted az Egyház missziós munkájára. A te közbenjárásod támogassa az Örömhír munkásait, hogy Krisztust adhassák a világnak, ahogyan Te is tetted. Ámen.

Csúcs és Forrás A bűnbánati cselekmény

Kürnyek Róbert

Manapság, amikor nem szívesen beszélünk bűnről, főleg pedig nem szívesen ismerjük be, hogy bűnt követtünk el, súlyosan hangzik a bűnbánati cselekmény imádsága a szentmise kezdetén: „*sokszor és sokat vétkeztem*”.

Bár elkövetett bűneinkre előszeretettel keresünk mentségeket, a bűnbánati cselekmény imádságában a liturgián résztvevő minden kifogás és kertelés nélkül bűnösnek nevezi magát Isten és a templomi közösség színe előtt. Tudván azt, hogy földi életében folytonosan ki van téve a kísértésnek, a szentek és a keresztény testvérek imádságát kéri a bűn elleni harcban, hogy Isten bocsánatát elnyerhesse, s az ez után következő

bűnalkalmaknak erős lélekkel ellen tudjon állni.

A bűnbánati cselekménynek a szentmise kezdetén levő helye felkészít bennünket a szent cselekményre, hiszen a megváltás műve válik jelenvalóvá a szentmisében, amelynek szentségét átérezve mi magunk is tisztelettel és a bűneink miatti szomorúsággal állunk Isten színe elé. A keresztény elődök és testvérek imádsága azonban erőt és bátorítást ad a bűn ellen, felidézve Jézus ígését: „*Ha ketten közületek valamiben egyetértetek a földön, és úgy kérik, megkapják mennyei Atyámtól*” (Mt 18,19).

A bűnbánati cselekmény három változata közül választhat a liturgia vezetője. Ezek bizonyos alkalmakkor helyettesíthetők más, hasonló jellegű liturgikus cselekményekkel. Ilyen például a vasárnapi szenteltvíz hintés (asperges) vagy hamvazószerdán a hamvazás.

A bűnbánati cselekménynek nincs szentségi hatása, vagyis nem helyettesíti a szentgyónást.

Az Egyházmegye papokért és papi hivatásokért imádkozik

A Papság évében Püspök atya kéri az Egyházmegye papjait és híveit, hogy az összegyűlt közösség minden szentmisén imádkozza el a következő imádságot papjaiért és papi hivatásokért.

Úr Jézus, aki közénk jöttél és életünk tápláléka lettél, hálát adunk neked minden kegyelmi ajándékodért, amellyel a szentmisében megajándékoztál bennünket. Köszönjük életet adó tanításod bátorító szavait. Köszönjük, hogy gyógyító erőddel valóságosan itt vagy közöttünk az Oltáriszentségben.

Kérünk, tarts meg mindnyájunkat az irántad való szeretetben és hűségben. Áldd meg szolgáló papjainkat, és támassz új hivatásokat.

Add, hogy mindig legyenek, akik neked ajándékozzák életüket, közvetítik számunkra tanításodat, bemutatják a szentmisét, és a szentségek kiszolgáltatásában mellettünk állnak életünk folyamán.

Urunk Jézus Krisztus, Szűz Anyádnak, a papok és mindnyájunk Égi Édesanyjának közbenjárására ajándékozd meg hívó népedet szent papokkal.

Dicsőség az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek, miképpen kezdetben, most és mindörökké. Ámen.

Egyházmegyei Métabajnokság

Pados Katalin

A zalaegerszegi Gébárti-tónál szeptember 12-én került megrendezésre az idei Egyházmegyei Métabajnokság. A versenyre Szombathelyről, Pákáról, Körmendről, Szentpéterfáról és Zalaegerszegről érkeztek fiatalok. Csodás vízpart, lenge szellő, kora őszi napsütés és persze lelkes, fogadkozó játékosok – minden együtt volt egy jó hangulatú sportnaphoz. A bajnokságot végül a Zalaegerszegi Szent Mária Magdolna Plébánia fiataljai nyerték meg Szentpéterfa és Körmend előtt. A torna Fair Play díját a szombathelyi Szalézi Szent Ferenc Plébánia ifjúsági csoportja kapta.

A herényi ifjúsági csoport

Nagy Zsuzsanna

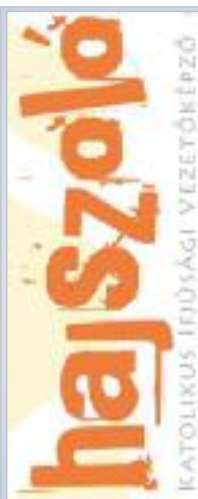
A herényi Szent György Plébánia ifjúsági csoportját Németh Norbert atya hívta életre 2006 októberében. A kezdetben 12 főt számláló, tizenévesekből álló csoport folyamatos változáson ment keresztül, mind a hitéletet, mind személyi összetételét illetően.

2007 januárjában csatlakozott csoportunkhoz Máté Judit kántor, aki február elején megalapította a herényi fiatalokból álló női kórust, amely 2007 nyarán a Stella Maris kamarakórus nevet vette fel. A kórus a szombat esti miséken rendszeresen énekelt, számos felkérésnek tettünk eleget világi és egyházi rendezvényeken egyaránt. Norbert atya támogatásán felbuzdulva 2008 nyarán sorra vettük az egyházi év ünnepeinek dalait és CD-re rögzítettük.

A közösség heti rendszerességgel találkozott. Együtt ünnepeltük egymás születés- és névnapját. A kötődést erősítette a közös karácsonyozás, amely mindannyiunk életében örök életre szóló élményeket jelentett. A hittan imádsággal kezdődött, majd az evangéliumot közösen olvastuk fel és beszéltük meg. A találkozás egy levezető teaúrással ért véget. Hétről hétre vártuk az alkalmat, hogy

együtt ünnepeljük Istent és hitünket közös éneklésünkkel. Rengeteg programot szerveztünk a kórossal és a hittancsoporttal egyaránt; szentségimádások, körmenetek, bálók, zarándoklatok.

2008 szeptembere törést hozott a csapat életébe. Lelki vezetőnk „elvesztése” – Norbert atya 3 évre Rómába ment tanulni –, valamint a plébánia filiává való átminősítése is hozzájárult ahhoz, hogy a csoport céltalanul kóválygó bárányokhoz kezdett hasonlítani. Isten kegyelméből azonban új lelki vezetőre leltünk, Molnár Szabolcs atya személyében, aki nagy örömmel vette át a csoport terelgetését.

A Katolikus Ifjúsági Vezetőképző (HAJSZOLÓ) olyan 17-35 év közötti elkötelezett, gyakorló katolikus fiatalok jelentkezését várja, akik ifjúsági közösségeket szeretnének vezetni, valamint plébániai és egyházmegyei rendezvények szervezésében szeretnének a jövőben aktívan közreműködni. Az országos szervezésű képzés helyszíneit a jelentkezők ismeretében határozzák meg.

A képzés ideje: 2009. december 30. – 2011. augusztus

Jelentkezni 2009. november 15-ig lehet önéletrajzzal és plébánosi vagy lelkiveetői ajánlással Pados Katalinnál lehet az egyházmegye ifjúsági irodájában, a pados@martineum.hu e-mail címen vagy a 94/514-355 telefonszámon.

Felvételi elbeszélgetés: 2009. december 5. (Budapest)

További információk: www.hajszolo.hu

Október a misszió hónapja

Pászner Gábor

Ebben a hónapban kiemelten gondolunk és imádkozunk azokért a hithirdetőkért, akik a világ különböző tájain hirdetik Jézus Krisztus evangéliumát. Hogyan lehetnek egyházmegyénk családjai „misszionáriusok” saját környezetükben? A következő írásokból meríthetünk ötleteket.

Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! (Mt, 28,19)

Ezekkel a szavakkal bocsátotta útjára Jézus az első „misszionáriusokat”, az apostolokat. Miként tudjuk mi napjainkban folytatni az ő küldetésüket, miként tudunk tevékenyen részt venni hitünk terjesztésében?

Szülőként a legfontosabb feladatunknak tartjuk, hogy gyermekeinkkel megismertessük Istent és hitünk alapjait, s elérjük azt, hogy ne kényszerűségből vagy megszokásból, hanem Isten iránti szeretetből mondják el napi imáikat. Ennek legjobb és véleményünk szerint legeredményesebb módja a személyes példamutatás, a közösen mondott imák, közös részvétel a szentmisében, hitünk vállalása a közösség előtt.

Életünk fontos állomása volt, amikor néhány évvel ezelőtt megismerkedtünk egy lelkes családközösséggel, és segítségükkel bekapcsolódhattunk az egyházmegye családpsztorációs munkájába. Azóta négy családot magunk köré gyűjtve sikerült kialakítanunk egy önálló családcsoportot, és így már szélesebb körben tudjuk végezni „missziós” tevékenységünket. Fontosnak tartjuk

ugyanis, hogy a templomon kívül is beszéljünk Istenről, hitről, keresztény értékekről. Hiszen mint tudjuk, a helyszíntől függetlenül: „*Abol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük.*” (Mt, 18,20)

Szívből kívánjuk, hogy Jézus hívásának engedelmeskedve, saját missziós tevékenységetek révén tapasztaljátok meg a keresztény közösség erejét és Isten szeretetét! (Császár Róbert és Mónika, Szakonyfalu)

A misszió és a család

„*A keresztény család térítő és misszionárius.*” (KEK 2205)
A misszió számunkra elsősorban a hit, az Istenre nyitott élet továbbadását jelenti. Mindenekelőtt azért érezzük ezt feladatunknak, mert hisszük és tapasztaljuk, hogy igazán ÉLNI csak így lehet. Családos keresztényként felelősségünk a szűkebb és tágabb környezetünk evangelizálása. Ezt nem szavakkal, hanem sokkal inkább hiteles, tanúságtevő élettel tehetjük meg – ezt tapasztaljuk a gyermekeinkre, barátainkra vagy a körülöttünk élőkre gondolva egyaránt. Éppen ezért fontos, hogy minden szavunkat, tettünket felelősen mérlegre tegyük: szolgálja-e ez magam, családom és a körülöttünk élők üdvösségét? (Busa Tamás és Eszter, Kőszeg)

Mit jelent nekem a misszió?

Amit minden reggel imádkoztat az Egyház a papjaival a Benedictusban: világosságot, reményt vinni azoknak, akik sötétségben és a halál homályában élnek, és lépteiket a béke útjára igazítani...

Tulajdonképpen rettenetes világban élünk: aki nem szép, nem erős, nem sikeres, nem tud „bevágódni”, annak nincs helye... Még a korábban biztonságot jelentő család sem maradt: az öregedő házastárs, a lázadó kamasz, a fogyatékos vagy öreg ember ugyan mire és kire számíthat? Keresztényként is születhet fogyatékos gyermekünk, halhat meg fiatalon nagycsaládos szülő, érhet mindaz a csapás, mint bárki mást.

Amit nekem a kereszténység jelent, az a MÉGIS. Az, hogy a világ, az élet gyönyörű. Nem azért, mert nincsenek benne rettenetes csapások, tragédiák. Hanem annak ellenére, azzal együtt, hogy vannak. (Weeber István, Gencsapáti)

2009. november 21-én szombaton ismét megrendezésre kerül az egyházmegye családjainak lelki napja.

Szeretettel hívjuk a családokat (gyerekek, szülők, nagyszülők, dédszülők, stb.)

Jánosházára közös lelki elcsendesülésre.

Minden korosztályt tartalmazó programok várnak.

Filmajánló – A misszió

Paksa Balázs

Ha meglátjuk a címet, e film túl könnyű, talán közhelyes választásnak tűnhet misszióról szóló lapszámunkban, ám az alkotással megismerkedve rájövünk, nehéz ide illőbbet találni.

Az 1986-ban készült *A misszió* című film ugyanis nem csupán egy reprezentatív kosztümös mozi. Cselekménye lassan hömpölygő, ám székbe szegező, dilemmái valódiak, konfliktusai átélhetőek, üzenete elgondolkodtató. Mindez nagyban köszönhető a főszereplők pontos alakításának: Jeremy Irons hitelesen hozza a szent ügyért élő, megbocsátó és szelídségében rendíthetetlen jezsuita szerzetest, Robert De Niro visszafogott játékaival új életet ad a gyilkosból szerzetessé lett, bűnbánó, ám határozott Mendozának, Ray McAnally pedig átélhetően mutatja meg a bíboros benső vívódását. A fényképezés szép, a kor megidézése hiteles, a forgatókönyv okos, mégis, ami igazán naggyá teszi a filmet, az a többszólamúsága. Az adott korban – a XVIII. század Latin-Amerikájában járunk – talán a szokványosnak is nevezhető történet példázat-mivolta gyorsan kiderül, s a film mondanivalójának rétegei között új és új kérdésekre bukkanunk. Mennyire látható és segíthető elő Isten műve ebben a töredékes világban? Hol húzódik saját lelkiismeretem és felelősségem határa egy olyan konfliktusban, ahol csak rossz és rosszabb döntés hozható? Emberi ésszel el tudjuk-e viselni, ha azt látjuk, Isten megengedi és felhasználja a szenvedést az üdvösség érdekében?

A film 1986-ban Tarkovszkij utolsó alkotása elől vitte el Cannes-ban az Arany Pálmát, s 6 Oscar-jelölésével együtt további díjak tucatjait söpörte be. A plecsnik ugyan elrozsdásodnak, *A misszió* értéke viszont még húsz év múltán sem kopik.

A misszió / Rendező: Roland Joffé / Szereplők: Jeremy Irons, Robert De Niro, Ray McAnally, Liam Neeson / Bemutató: 1986 / Idő: 125 perc / Hang: magyar és angol 5.1 / Kiadó: Fotexnet Kft. / Extrák: előzetes, bibliográfia, filmajánló / Fogyasztói ára: 990 Ft

Fókuszban – programok, események

október 20. (kedd)

18 óra KÉSZ Körmendi csoport – Kocsis Péter Fülöp görög katolikus püspök előadása (Körmen, Polgármesteri hivatal nagyterme)

október 23. (péntek)

6 óra Martinus zárándoklat (Bakonybél, Veszprém)

október 29. (csütörtök)

19 óra Taizéi imaóra (Gencsapáti, Szent István király-templom)

november 1. (vasárnap)

10 óra Püspöki szentmise (Pinkaminszent, Mindenszentek-templom)

november 2. (hétfő)

6.45 óra Püspöki szentmise az Egyházmegye elhunyt püspökeiért és papjaiért (Szombathely, Székesegyház)

november 12. (csütörtök)

19 óra Szentségimádás papokért és papi hivatásokért (Szombathely, Székesegyház)

november 13. (péntek)

17 óra Szent Márton vesperás (Szombathely, Székesegyház)

17.45 óra Fiatalok lampionos felvonulása és ünnepi megemlékezés (Szombathely, Szent Márton emlékpark)

november 14. (szombat)

10 óra Ünnepi szentmise Szent Mártonnak, az Egyházmegye

– Látják, kérem? – magyaráz egy röntgen felvételt a professzor a medikusoknak.
 – Ez a beteg erősen sántít, mert az egyik lába négyszázharmincöt milliméterrel hosszabb, mint a másik. Halljam, ön mit tenne ilyen esetben? – fordul az egyik orvostanhallgatóhoz.
 – Én is sántítanék, professzor úr.

* * *

– Doktor úr, segítsen rajtam, minden éjjel bokszolok álmomban.
 – És reggel úgy ébred mintha összeverték volna?
 – Én nem, doktor úr, csak a feleségem...

* * *

– Doktor úr, engem senki sem vesz komolyan.
 – Na, ne vicceljen!

* * *

– Kérem, főorvos úr, a jobb fülemre szinte alig hallok az utóbbi időben.
 – Sajnálom, hogy ezt kell mondanom, uram, de ezen már nem lehet segíteni. Ez a kor, kérem.
 – Na de a jobb fülem öregebb, mint a bal?!

A vadludak és a darvak
már az égre ékelődnek;
hosszú őszt a maradóknak,
jó utat az elmenőknek.

A fecskék is készülődnek,
sürgönydróton sorakoznak;
jó utat az elmenőknek,
hosszú őszt a maradóknak.

Az árnyékok vékonyodnak,
a patakok hűvösödnek;
hosszú őszt a maradóknak,
jó utat az elmenőknek.

Gyapjasodnak a kis őzek,
vöröslik a lenyugvó nap;
jó utat az elmenőnek,
hosszú őszt a maradónak.

Kányádi Sándor: Őszeleji kívánság